

Sprawozdanie
z realizacji wojewódzkich programów
aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych
w 2005 roku

SPIS TREŚCI

1. Informacja statystyczna dotycząca sytuacji osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych z terenów wiejskich w województwie wielkopolskim.....	3
2. Wojewódzkie programy aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych z terenów wiejskich.....	4
a. Program „Rowy-melioracje podstawowe” i „Rowy-melioracje szczegółowe”.....	5
b. Program „Lepsza Droga”.....	15
3. Podsumowanie.....	21

Informacja statystyczna
dotycząca sytuacji osób długotrwale bezrobotnych
oraz bezrobotnych z terenów wiejskich
w województwie wielkopolskim

W województwie wielkopolskim w końcu marca 2005 roku liczba bezrobotnych wyniosła 237132 osoby, w tym 129264 kobiety. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego bezrobocie zmniejszyło się o 15496 osób tj. 6,1%. Wśród populacji **bezrobotnych 62,9% tj. 149271 stanowiły osoby długotrwale bezrobotne** (pozostające w rejestrach powiatowych urzędów pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat), w tym:

- kobiety 58,3%; tj. 87067,
- z prawem do zasiłku 1,4%; tj. 2096.

Liczba długotrwale bezrobotnych według poziomu wykształcenia w końcu I kwartału 2005 roku przedstawiała się następująco:

- wyższe 4167 osób,
- policealne i średnie zawodowe 28057 osób,
- średnie ogólnokształcące 7678 osób,
- zasadnicze zawodowe 56587 osób,
- gimnazjalne i poniżej 52782 osoby.

W strukturze osób długotrwale bezrobotnych w końcu marca 2005 roku największy odsetek stanowiły osoby do 34 roku życia 28,4%.

Liczebność poszczególnych grup wiekowych ukształtowała się następująco:

- 18-24 lata 31081 osób,
- 25-34 lata 42321 osób,
- 35-44 lata 33669 osób,
- 45-54 lata 36071 osób,
- powyżej 55 lat 6129 osoby.

Bezrobotni zamieszkujący tereny wiejskie

W ciągu roku (tj. od marca 2004 roku do marca 2005 roku) liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zmniejszyła się o 6927 osób, tj. 6,0%.

Wśród ogólnej grupy 54,0%, tj. 58064 osoby stanowiły kobiety (mniej o 2,1% niż w I kwartale 2004r.), zasiłek pobierało 15,1%, tj. 16203 osoby (mniej o 15,3%).

**Wojewódzkie programy
aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych
z terenów wiejskich**

Długotrwale pozostawanie bez pracy może powodować wiele negatywnych skutków u osób dotkniętych tym problemem. Po pierwsze, może ono wpłynąć na izolację społeczną bezrobotnego oraz całej jego rodziny. Z biegiem czasu, izolacja przekłada się również na pasywne postawy wobec poszukiwania pracy. Długotrwale bezrobotni tracą wiarę w siebie i swoje możliwości, stają się klientami pomocy społecznej, nabywając jednocześnie roszczeniowy stosunek do instytucji publicznych. Tymczasem, poszukiwanie pracy wymaga dużej aktywności i inwencji, bowiem bez zaangażowania zainteresowanego efekty będą mierne.

Z dotychczasowych doświadczeń powiatowych urzędów pracy wynika, iż aktywizacja analizowanej grupy bezrobotnych jest trudniejsza niż osób krócej pozostających bez pracy. Dzieje się tak, ponieważ część długotrwale bezrobotnych rejestruje się w urzędach pracy tylko w celu uzyskania świadczeń z pomocy społecznej, co staje się dla tych osób swoistym sposobem na życie. Część osób zasila także szarą strefę, pracując nielegalnie u nieuczciwych pracodawców. Jest to rozwiązanie o tyle „wygodne”, że pozostawanie w rejestrze urzędów pracy gwarantuje podstawowe ubezpieczenia, w tym ubezpieczenie zdrowotne.

Mimo powyższych problemów, nie należy jednak zapominać o osobach, które faktycznie borykają się z trudnościami związanymi z wypadnięciem z rynku pracy. Właśnie do takich bezrobotnych skierowane były programy aktywizacji zawodowej zrealizowane z inicjatywy Samorządu Województwa Wielkopolskiego, przy współudziale Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Obok sfery prozatrudnieniowej, realizowane programy wojewódzkie przyczyniają się do poprawy sytuacji urządzeń melioracyjnych we wszystkich powiatach województwa, jak i stanu infrastruktury drogowej w wielu rejonach Wielkopolski.

W związku z powyższym, wzorem lat poprzednich zrealizowano w 2005 roku programy „Lepsza Droga” oraz „Rowy” – zarówno na urządzeniach melioracji podstawowej, jak i szczegółowej. Rozszerzenie projektu „Rowy” o melioracje szczegółowe wynikło z bardzo dużego zainteresowania samorządów gminnych i powiatowych oraz spółek wodnych działających na ich terenie.

Program „Rowy” w 2005 roku

Brak corocznej konserwacji urządzeń, zwłaszcza przy występowaniu zjawisk powodziowych, powoduje na części cieków i kanałów samoistne znaczne wyłupienie ich koryt, hamuje odpływy wód opadowych, co z kolei jest przyczyną podtapiania pól i siedlisk, a w przypadku intensywnych opadów atmosferycznych i spływów wód wiosennych powoduje wystąpienie lokalnych tzw. „małych powodzi” i znaczne straty w produkcji rolnej. Ponadto zły stan techniczny urządzeń stanowi potencjalne zagrożenie powodziowe dla mieszkańców i infrastruktury technicznej terenów chronionych, położonych w pobliżu dolin rzecznych.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę trudną sytuację materialną spółek wodnych, Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych oraz Samorząd Województwa Wielkopolskiego podjęły starania o stworzenie zintegrowanego programu poprawy sytuacji. Pozostałymi partnerami programu byli wójtowie gmin oraz starostwa powiatowe.

Zakres zadań poszczególnych partnerów przedstawiał się następująco:

1. Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu:

- ustalił rzeczowo-finansowy zakres prac melioracyjnych na terenie województwa wielkopolskiego,
- nadzorował wykonywanie prac na urządzeniach melioracji podstawowych w okresie trwania programu,
- pokrył – w zakresie ustalonym z poszczególnymi pracodawcami – koszty związane z :
  - zakupem odzieży i obuwia roboczego,
  - zakupem narzędzi i materiałów niezbędnych do realizacji przedmiotowego programu,
  - transportem brygad oraz nadzorujących.

2. Pracodawcy:

- zawarli z bezrobotnymi umowy o pracę na czas określony,
- pokryli koszty związane z:
  - odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
  - odpisem na Fundusz Pracy,
  - szkoleniem BHP,

- zakupem odzieży i obuwia roboczego, zgodnie z ustaleniami z WZMiUW w Poznaniu,
  - zakupem narzędzi i materiałów niezbędnych do realizacji programu, zgodnie z ustaleniami między z WZMiUW w Poznaniu,
  - transportem brygad oraz nadzorujących, zgodnie z ustaleniami z WZMiUW w Poznaniu.
3. Starostwa powiatowe, w imieniu których działały powiatowe urzędy pracy:
- identyfikowały grupy ryzyka,
  - rekrutowały, selekcjonowały i kierowały uczestników do programu,
  - prowadziły rozliczenia finansowe z pracodawcami,
  - comiesięcznie przysyłały informacje, wg przygotowanej sprawozdawczości przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, z przebiegu realizacji programu za pośrednictwem Oddziałów Zamiejscowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.
4. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu:
- opracował wojewódzki program "Rowy – melioracje podstawowe 2005" na podstawie otrzymanego z Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu planu robót konserwacyjnych na urządzeniach melioracji podstawowych,
  - zabezpieczył środki z 30% rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji Samorządu Województwa Wielkopolskiego na realizację programu wg opracowanego przez Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu „Planu rzeczowo-finansowego realizacji programu Rowy – melioracje podstawowe 2005” dla powiatów Wielkopolski (refundacja części kosztów zatrudnienia w ramach robót publicznych powiększona o składki na ubezpieczenie społeczne osób zatrudnionych na podstawie skierowania przez czas trwania programu, zwrot osobom uczestniczącym w programie kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez powiatowy urząd pracy),
  - przeprowadził przy współdziałaniu Oddziałów Zamiejscowych w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile monitoring realizacji programu oraz ocenę końcową programu po jego zakończeniu.

Dzięki około sześciomiesięcznej realizacji programu, między 5 maja 2005 r. a 31 października 2005 r., program „Rowy – melioracje podstawowe 2005” przyniósł wymierne efekty:

- przywrócił aktywność zawodową 1291 osobom długotrwale bezrobotnym, będącym w trudnej sytuacji społeczno – ekonomicznej;
- przywrócił drożność systemów melioracyjnych zapobiegających stratom powstałym w związku z niekorzystnym wpływem zjawisk atmosferycznych;
- przywrócił prawidłowe funkcjonowanie urządzeń melioracyjnych;
- spowodował uzyskanie ok. 12% efektywności zatrudnieniowej programu, czyli zatrudnienia po zakończeniu jego realizacji 142 osób.

W ramach programu wykonano roboty konserwacyjne na 2898,503 km rzek i kanałów, tj. 41 % ich stanu ewidencyjnego oraz 461,55 km wałów przeciwpowodziowych, tj. 60,4 % ich stanu ewidencyjnego na terenie województwa wielkopolskiego.

Szczegółowy wykaz obiektów, nad którymi trwały prace konserwacyjno - naprawcze w ramach programu przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Zakres robót konserwacyjnych na ciekach podstawowych i wałach przeciwpowodziowych, według powiatów, wykonanych w ramach programu „Rowy – melioracje podstawowe 2005”

Lp.	Powiat	Cieki (km)	Wały przeciwpowodziowe (km)
1.	Chodzieski	105,149	9,700
2.	Czarnkowsko -Trzcianecki	273,708	9,750
3.	Gnieźnieński	34,500	0,000
4.	Gostyński	186,030	31,220
5.	Grodziski	64,230	13,760
6.	Jarociński	58,560	29,026
7.	Kaliski	207,179	0,000
8.	Kępiński	62,267	0,000
9.	Kolski	14,400	42,340
10.	Koniński i m. Koniński	0,000	73,386
11.	Kościański	135,554	76,090
12.	Krotoszyński	42,338	0,000
13.	Leszczyński	99,331	6,510
14.	Międzychodzki	51,550	9,500
15.	Nowotomyski	55,000	0,000
16.	Obornicki	39,300	0,000

17.	Ostrowski	235,475	0,000
18.	Ostrzeszowski	79,639	17,823
19.	Pilski	175,358	8,611
20.	Pleszewski	126,290	8,150
21.	Poznański	81,000	0,000
22.	Rawicki	163,425	106,284
23.	Słupecki	19,506	0,000
24.	Szamotulski	53,970	0,000
25.	Średzki	46,300	17,400
26.	Śremski	47,180	0,000
27.	Turecki	13,900	0,000
28.	Wągrowiecki	124,840	0,000
29.	Wolsztyński	143,602	0,000
30.	Wrzesiński	27,800	2,000
31.	Złotowski	131,122	0,000
WOJEWÓDZTWO		2 898,503	461,550

Wykonanie planu robót według poszczególnych zakresów prac przedstawia tabela 2.

Tabela 2

Wykonanie planu robót według zakresów prac w ramach programu „Rowy – melioracje podstawowe 2005”

Wyszczególnienie	Plan (km)	Wykonanie (km)	% wykonania
Cieki ogółem	2 898,028	2 898,503	100,01
w tym: - odmulenia dna	658,422	629,627	95,63
- koszenia skarp	2 888,118	2 783,768	96,39
- koszenia dna	2 295,175	2 185,000	95,20
- hakowania dna	546,170	727,692	133,24
- odkrzaczanie	298,971	512,188	171,32
Wały ogółem	487,965	461,550	94,59
w tym: - wykoszenia	476,765	453,500	95,12
- odkrzaczania	11,200	12,180	108,75
Wartość robót w zł	9 775 599,97	10 100 134,01	103,32

Według założeń w programie „Rowy – melioracje podstawowe” w województwie wielkopolskim w 2005 roku miało wziąć udział 1197 uczestników. Faktycznie program objął grupę 1291 osób, gdyż aż w 23 powiatach zaktywizowano większą od zakładanej liczbę bezrobotnych (najwięcej w powiecie rawickim 151 osób - przewidywana liczba 133 oraz w powiecie wolsztyńskim 75 osób - planowana liczba 62). Sytuacja ta wynikała z faktu, że na miejsca osób, które rezygnowały z uczestnictwa w programie, z powodu zwolnień lekarskich lub chorób przez dłuższy okres czasu, powiatowe urzędy pracy dokonywały naboru nowych uczestników.

Z informacji uzyskanych od powiatowych urzędów pracy wynika, iż w procesie rekrutacji uczestników pojawiły się trudności. Wzięcia udziału w programie odmówiło ogółem w województwie wielkopolskim 208 osób (najwięcej w powiatach grodziskim i wolsztyńskim po 43 osoby oraz w powiecie poznańskim 41 osób). Nie wszystkie osoby były skłonne do podjęcia tego rodzaju pracy, część bezrobotnych liczyła na innego typu oferty pracy – często praca na dworze, wymagająca wysiłku fizycznego stanowiła podstawowy problem z punktu widzenia bezrobotnych. Problemowy okazał się również dobór uczestników programu tak, by spełniali oni jego założenia, a więc by były to osoby długotrwale bezrobotne zamieszkujące tereny wiejskie.

Tegoroczny program charakteryzował się wysoką absencją chorobową. Podczas jego trwania odnotowano, iż 502 osoby przebywały na zwolnieniach lekarskich, z tego ponad 60% stanowiły zwolnienia długoterminowe. Najwięcej zwolnień przedstawiono w powiatach: gostyńskim 54, rawickim 52 i kościańskim 49. Zarówno w powiecie gostyńskim jak i poznańskim jedna osoba przebywała na zwolnieniu lekarskim podczas całego okresu trwania programu. Informacje dotyczące beneficjentów programu prezentuje tabela 3.

Tabela 3

Beneficjenci programu „Rowy – melioracje podstawowe” w województwie wielkopolskim w 2005 roku

Lp	Powiat	Liczba osób zaplanowanych do aktywizacji wg założeń programu	Liczba osób faktycznie biorących w programie	Liczba osób, które odmówiły uczestnictwa w programie	Liczba osób, które przedstawiły zwolnienia lekarskie			
					Ogółem	krótkoterminowe (do 1 tyg.)	długoterminowe (powyżej 1 tyg.)	
							ogółem	w tym liczba osób, które chorowały podczas całego okresu trwania programu
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Chodzieski	25	25	0	25	13	12	0
2	Czarnkowsko-Trzcianecki	49	53	2	20	8	12	0
3	Gnieźnieński	17	18	0	4	1	3	0
4	Gostyński	82	87	0	54	20	34	1
5	Grodziski	40	41	43	9	4	7	0
6	Jarociński	37	40	0	8	3	5	0
7	Kaliski	53	56	1	25	6	19	0
8	Kępiński	19	21	0	5	1	4	0
9	Kolski	15	15	0	7	3	4	0
10	Koniński	18	21	0	10	9	1	0
11	Kościański	83	88	11	49	43	29	0
12	Krotoszyński	17	17	0	2	0	2	0
13	Leszczyński	47	46	19	27	15	12	0
14	Międzychodzki	29	31	2	13	7	6	0
15	Nowotomyski	35	36	6	21	7	14	0
16	Obornicki	20	23	0	8	3	5	0
17	Ostrowski	50	58	10	15	7	10	0
18	Ostrzeszowski	32	33	0	10	4	6	0
19	Piła	27	29	0	6	1	5	0
20	Pleszewski	50	53	0	16	3	13	0
21	Poznański	44	47	41	9	9	8	1
22	Rawicki	133	151	0	52	19	33	0
23	Słupecki	8	11	0	6	2	4	0
24	Szamotulski	30	31	0	18	11	7	0
25	Średzki	56	57	2	23	9	14	0
26	Śremski	21	23	10	10	7	7	0
27	Turecki	8	8	0	0	0	0	0
28	Wągrowiecki	28	28	9	4	1	3	0
29	Wolsztyński	62	75	43	20	5	15	0
30	Wrzesiński	31	32	0	22	5	17	0
31	Złotowski	31	37	9	4	0	4	0
Województwo		1 197	1 291	208	502	226	315	2
Subregion kaliski		258	278	11	81	24	59	0
Subregion koniński		49	55	0	23	14	9	0
Subregion leszczyński		407	447	73	202	102	123	1
Subregion pilski		160	172	20	59	23	36	0
Subregion poznański		323	339	104	137	63	88	1

Na realizację programu „Rowy – melioracje podstawowe” w 2005 roku Samorząd Województwa Wielkopolskiego przeznaczył 75444000 zł środków Funduszu Pracy. Z informacji otrzymanych z powiatowych urzędów pracy wynika, iż nie wykorzystano około 6,7% powyższej kwoty, tj. 503300 zł – tabela 4.

Tabela 4

Środki finansowe przeznaczone i niewykorzystane w ramach realizacji programu „Rowy – melioracje podstawowe” w województwie wielkopolskim w 2005 roku

Lp.	Powiat	Środki Funduszu Pracy przyznane na program "Rowy - melioracje podstawowe"	Środki Funduszu Pracy niewykorzystane w ramach programu "Rowy - melioracje podstawowe"	% środków niewykorzystanych do przyznanych na realizację programu "Rowy - melioracje podstawowe"
1	2	3	4	5
1	Chodzieski	168,5	23,4	13,9%
2	Czarnkowsko - Trzcianecki	348,0	38,0	10,9%
3	Gnieźnieński	102,4	4,3	4,2%
4	Gostyński	566,5	11,4	2,0%
5	Grodziski	240,9	16,3	6,8%
6	Jarociński	245,0	33,6	13,7%
7	Kaliski	319,2	10,6	3,3%
8	Kępiński	114,4	7,4	6,5%
9	Kolski	103,6	16,3	15,7%
10	Koniński	122,2	3,5	2,9%
11	Kościański	520,0	30,0	5,8%
12	Krotoszyński	102,4	0,0	0,0%
13	Leszczyński	312,9	43,4	13,9%
14	Międzychodzki	174,6	26,3	15,1%
15	Nowotomyski	210,8	10,3	4,9%
16	Obornicki	128,5	15,0	11,7%
17	Ostrowski	313,7	12,1	3,9%
18	Ostrzeszowski	196,7	10,4	5,3%
19	Piła	162,6	5,3	3,3%
20	Pleszewski	301,1	10,0	3,3%
21	Poznański	264,9	22,0	8,3%
22	Rawicki	800,9	35,0	4,4%
23	Słupecki	48,2	1,7	3,5%
24	Szamotulski	212,0	22,0	10,4%
25	Średzki	359,5	34,0	9,5%
26	Śremski	136,0	17,2	12,6%
27	Turecki	53,6	0,0	0,0%
28	Wągrowiecki	168,6	6,1	3,6%
29	Wolsztyński	373,3	22,3	6,0%
30	Wrzesiński	186,7	8,4	4,5%
31	Złotowski	186,7	7,0	3,7%
	Województwo	7 544,4	503,3	6,7%
	Subregion kaliski	1592,5	84,1	5,3%
	Subregion koniński	327,6	21,5	6,6%
	Subregion leszczyński	2573,6	142,1	5,5%
	Subregion pilski	1034,4	79,8	7,7%
	Subregion poznański	2016,3	175,8	8,7%

Uzupełnieniem programu „Rowy – melioracje podstawowe” był realizowany po raz pierwszy w 2005 roku program „Rowy – melioracje szczegółowe”. Realizacja projektu przebiegała przy współpracy następujących partnerów:

1. Związków spółek wodnych:
  - a. Rejonowy Związek Spółek Wodno – Melioracyjnych w Złotowie,
  - b. Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Kole,
  - c. Związek Spółek Wodnych we Wrześni.
2. Starostw powiatowych.
3. Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Program realizowany był z wykorzystaniem robót publicznych, organizowanych przez starostwa powiatowe. Pracodawcami były związki spółek wodnych.

Zakres zadań poszczególnych partnerów przedstawiał się następująco:

1. Związki spółek wodnych:
  - ustaliły rzeczowo-finansowy zakres prac melioracyjnych na terenie powiatów: kolskiego, wrzesińskiego i złotowskiego,
  - nadzorowały wykonywanie prac na urządzeniach melioracji szczegółowych w okresie trwania programu,
  - pokryły – w zakresie ustalonym z poszczególnymi pracodawcami – koszty związane z :
    - zakupem odzieży i obuwia roboczego,
    - zakupem narzędzi i materiałów niezbędnych do realizacji przedmiotowego programu,
    - transportem brygad oraz nadzorujących,
    - odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
    - odpisem na Fundusz Pracy,
    - szkoleniem BHP.
2. Starostwa powiatowe, w imieniu których działały powiatowe urzędy pracy:
  - identyfikowały grupy ryzyka,
  - rekrutowały i selekcjonowały uczestników programu,
  - zawierały z bezrobotnymi umowy o pracę na czas określony i kierowali ich do prac,
  - prowadziły rozliczenia finansowe z pracodawcami,

- comiesięcznie przesyłały informacje, wg przygotowanej sprawozdawczości przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, z przebiegu realizacji programu za pośrednictwem Oddziałów Zamiejscowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

3. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu:

- opracował wojewódzki program "Rowy – melioracje szczegółowe 2005" na podstawie otrzymanego od związków spółek wodnych planu robót konserwacyjnych na urządzeniach melioracji szczegółowej,
- zabezpieczył środki z 30% rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji Samorządu Województwa Wielkopolskiego na realizację programu według opracowanego przez związki spółek wodnych „Planu rzeczowo – finansowego realizacji programu Rowy – melioracje szczegółowe 2005” dla powiatu kolskiego, wrzesińskiego oraz złotowskiego (refundacja części kosztów zatrudnienia w ramach robót publicznych powiększona o składki na ubezpieczenie społeczne osób zatrudnionych na podstawie skierowania przez czas trwania programu),
- przeprowadził przy współudziale powiatowego urzędu pracy w Kole, Wrześni i Złotowie monitoring realizacji programu oraz ocenę końcową programu po jego zakończeniu.

W ramach programu „Rowy – melioracje szczegółowe” w trzech powiatach, które wzięły w nim udział, zaplanowano zaktywizować łącznie 72 bezrobotnych. Faktycznie w programie wzięło udział 80 osób.

Uczestnictwa w programie odmówiło ogółem 11 osób, z czego aż 10 w powiecie wrzesińskim. W programie „Rowy – melioracje szczegółowe” pojawiły się podobne problemy w procesie rekrutacji uczestników jak w przypadku programu „Rowy – melioracje podstawowe”.

W czasie trwania programu zostały przedstawione 22 zwolnienia lekarskie, z tego około 55% stanowiły zwolnienia długoterminowe. Zestawienie informacji o uczestnikach programu i jego przebiegu przedstawia tabela 5.

Tabela 5

Beneficjenci programu „Rowy – melioracje szczegółowe” w województwie wielkopolskim w 2005 roku

Lp	Powiat	Liczba osób zaplanowanych do aktywizacji wg założeń programu	Liczba osób faktycznie biorących w programie	Liczba osób, które odmówiły uczestnictwa w programie	Liczba osób, które przedstawiły zwolnienia lekarskie			
					Ogółem	krótkoterminowe (do 1 tyg.)	długoterminowe (powyżej 1 tyg.)	
							ogółem	w tym liczba osób, które chorowały podczas całego okresu trwania programu
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Kolski	30	32	0	11	6	5	0
2	Wrzesiński	12	15	10	4	0	4	0
3	Złotowski	30	33	1	7	4	3	0
Województwo		72	80	11	22	10	12	0

W trakcie realizacji programu poniżej wymienione spółki wykonały łącznie następujące prace:

- Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Kole wykonał prace o długości 49,8 km na wartość 234,1 tys. zł oraz zatrudnił po programie:
  - 4 osoby do 30 listopada 2005 roku,
  - 9 osób do 23 grudnia 2005 roku,
  - 2 osoby do 2 stycznia 2006 roku,
  - 1 osobę do 31 stycznia 2006 roku;
- Związek Spółek Wodnych we Wrześni wykonał prace na rowach melioracyjnych o długości 22,7 km na wartość 111,1 tys. zł oraz zatrudnił 7 osób do 30 listopada 2005 roku;
- Rejonowy Związek Spółek Wodno-Melioracyjnych w Złotowie wykonał prace na rowach melioracyjnych o długości 104500 mb. na wartość 188,7 tys. zł oraz zatrudniono po programie:
  - 4 osoby do 30 grudnia 2005 roku,
  - 1 osobę na czas nieokreślony.

Na realizację programu „Rowy – melioracje szczegółowe” w 2005 roku przeznaczono 358300 zł ze środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Z informacji otrzymanych z powiatowych urzędów pracy wynika, iż z powyższej kwoty nie wykorzystano około 3,6%, tj. 12800 zł – tabela 6.

Tabela 6

Środki finansowe przeznaczone i niewykorzystane w ramach realizacji programu „Rowy – melioracje szczegółowe” w 2005 roku

Lp.	Powiat	Środki Funduszu Pracy przyznane na program "Rowy - melioracje podstawowe"	Środki Funduszu Pracy niewykorzystane w ramach programu "Rowy - melioracje podstawowe"	% środków niewykorzystanych do przyznanych na realizację programu "Rowy - melioracje podstawowe"
1	2	3	4	5
1	Kolski	149,3	0,0	0,0%
2	Wrzesiński	59,7	6,0	10,1%
3	Złotowski	149,3	6,8	4,6%
Województwo		358,3	12,8	3,6%

PROGRAM „LEPSZA DROGA”

Program „Lepsza Droga” realizowany jest od 2003 roku. W minionych latach przy remoncie nawierzchni dróg oraz porządkowaniu poboczy pracowało łącznie 214 osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy Wielkopolski.

Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich, po analizie stanu infrastruktury dróg wojewódzkich, w 2005 roku zgłosił zapotrzebowanie na 145 osób celem podjęcia zatrudnienia w ramach robót publicznych. Pracodawcami były samorządy gminne wskazane przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich, a kolejnym partnerem w projekcie były powiatowe urzędy pracy.

Zakres zadań poszczególnych partnerów przedstawiał się następująco:

1. Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu:
  - ustalił zakres prac na drogach województwa oraz poboczach dróg województwa wielkopolskiego,
  - nadzorował wykonywanie prac w okresie ich trwania,
  - pokrył – w zakresie ustalonym z poszczególnymi pracodawcami – koszty związane z:
    - zakupem odzieży roboczej,
    - zakupem narzędzi i materiałów niezbędnych do realizacji zadań,
    - transportem brygad oraz nadzorujących.
2. Pracodawcy (samorządy lokalne):

- zawarli z bezrobotnymi umowy o pracę na czas określony,
- pokryli koszty związane z:
  - odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
  - odpisem na Fundusz Pracy,
  - szkoleniem BHP,
  - badaniami lekarskimi uczestników programu.

3. Starostwa powiatowe, w imieniu których działały powiatowe urzędy pracy:

- identyfikowały grupy ryzyka,
- rekrutowały i selekcjonowały uczestników programu,
- kierowały do prac,
- prowadziły rozliczenia finansowe z pracodawcami,
- comiesięcznie przysyłały informacje, wg przygotowanej sprawozdawczości przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, z przebiegu realizacji programu za pośrednictwem Oddziałów Zamiejscowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

4. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu:

- opracował wojewódzki program „Lepsza droga” na podstawie otrzymanego z Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu zapotrzebowania na liczbę uczestników ww. programu według powiatów,
- zabezpieczył środki z rezerwy Ministra Gospodarki i Pracy na realizację programu według zapotrzebowania zgłoszonego przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu dla powiatów Wielkopolski (refundacja części kosztów zatrudnienia w ramach robót publicznych powiększona o składki na ubezpieczenie społeczne osób zatrudnionych na podstawie skierowania przez czas trwania programu),
- przeprowadził przy współdziałaniu Oddziałów Zamiejscowych w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile -monitoring realizacji programu oraz ocenę końcową i sprawozdanie z programu po jego zakończeniu.

Zgodnie z planem prac Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich, w okresie od 1 lipca 2005 roku do 28 października 2005 roku, roboty odbywały się na terenie następujących powiatów: chodzieskiego, czarnkowsko - trzcianeckiego, gnieźnieńskiego, kaliskiego, kolskiego, konińskiego, kościańskiego, nowotomyskiego, ostrowskiego, pleszewskiego, słupeckiego, szamotulskiego, średzkiego, tureckiego, wągrowieckiego, wolsztyńskiego, wrzesińskiego i złotowskiego.

W programie „Lepsza droga” w województwie wielkopolskim według założeń miało wziąć udział 146 osób. Faktycznie jednak zaktywizowano 155 bezrobotnych – w 5 powiatach liczba uczestników programu została zwiększona w porównaniu do zaplanowanej.

Uczestnictwa w programie odmówiło ogółem 35 osób (najwięcej w powiatach nowotomyskim i kolskim - po 7 osób). W procesie rekrutacji uczestników programu „Lepsza droga” pojawiły się analogiczne problemy jak w przypadku programów „Rowy”.

W czasie trwania tegorocznego programu zostały przedstawione 54 zwolnienia lekarskie, z czego około 63% to zwolnienia długoterminowe, 1 osoba w powiecie gnieźnieńskim i 2 osoby w powiecie kaliskim przebywały na zwolnieniu podczas całego okresu trwania programu.

Informacje dotyczące beneficjentów programu „Lepsza droga” prezentuje tabela 7.

Tabela 7

Beneficjenci programu „Lepsza droga” w województwie wielkopolskim w 2005 r.

Lp	Powiat	Liczba osób zaplanowanych do aktywizacji wg założeń programu	Liczba osób faktycznie biorących w programie	Liczba osób, które odmówiły uczestnictwa w programie	Liczba osób, które przedstawiły zwolnienia lekarskie			
					Ogółem	krótkoterminowe (do 1 tyg.)	długoterminowe (powyżej 1 tyg.)	
							ogółem	w tym liczba osób, które chorowały podczas całego okresu trwania programu
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Chodzieski	6	6	0	3	2	1	0
2	Czarnkowsko - Trzcianecki	22	22	2	4	1	3	0
3	Gnieźnieński	5	5	3	1	0	1	1
4	Kaliski	9	10	2	8	1	7	2
5	Kolski	24	29	7	9	2	7	0
6	Koniński	8	8	0	2	0	2	0
7	Kościański	8	9	3	4	3	1	0
8	Nowotomyski	5	4	7	1	0	1	0
9	Ostrowski	6	6	0	0	0	0	0
10	Pleszewski	3	3	0	1	1	0	0
11	Słupecki	9	10	4	11	7	4	0
12	Szamotulski	5	5	0	1	0	1	0
13	Średzki	4	4	0	2	1	1	0
14	Turecki	10	12	0	0	0	0	0
15	Wągrowiecki	5	5	0	2	1	1	0
16	Wolsztyński	5	5	5	1	0	1	0
17	Wrzesiński	6	6	0	3	1	2	0
18	Złotowski	6	6	2	1	0	1	0
Województwo		146	155	35	54	20	34	3

Główny partner, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, pozytywnie ocenił realizację programu w 2005 r. W jego rezultacie wykonano m.in.:

- wycinki około 300000 m³ krzewów,
- umocnienia około 5100 m² poboczy,
- uporządkowania około 600 km pasa drogowego,
- ustawienia 1500 znaków i pachołków,
- wykoszenia około 250000 m² traw.

Efekty uzyskane w wyniku realizacji programu „Lepsza droga” pozwalają pozytywnie ocenić jego tegoroczną edycję. Poza czynnikami ekonomicznymi warto też zwrócić uwagę na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. Osoby bezrobotne zatrudnione w ramach programu „Lepsza droga” wykonywały prace mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, porządkowanie pasa drogowego, poprawę estetyki dróg wojewódzkich, a także utrzymanie obiektów inżynierskich takich jak mosty i przepusty.

Wartość prac wykonanych w ramach programu „Lepsza droga” wyniosła 1801000 zł, co w przeliczeniu na jednego zatrudnionego daje kwotę 12595 zł.

Na realizację programu „Lepsza droga” w 2005 roku przeznaczono 649400 zł ze środków Funduszu Pracy pozostających w rezerwie Ministra Gospodarki i Pracy. Wydatkowanie środków Funduszu Pracy na realizację programu przedstawia tabela 8.

Tabela 8

Środki finansowe przeznaczone i niewykorzystane w ramach realizacji programu „Lepsza droga” w 2005 roku

Lp.	Powiat	Środki Funduszu Pracy przyznane na program "Lepsza droga"	Środki Funduszu Pracy niewykorzystane w ramach programu "Lepsza droga"	% środków niewykorzystanych do przyznanych na realizację programu "Lepsza droga"
1	2	3	4	5
		tys. zł	tys. zł	%
1	Chodzieski	26,9	3,9	14,4%
2	Czarnkowsko-Trzcianecki	98,5	4,8	4,9%
3	Gnieźnieński	22,4	4,0	17,7%
4	Kaliski	35,8	6,0	16,9%
5	Kolski	107,5	25,1	23,4%
6	Koniński	35,8	6,8	19,1%
7	Kościański	35,8	8,3	23,3%
8	Nowotomyski	22,4	7,0	31,2%
9	Ostrowski	26,9	4,2	15,6%
10	Pleszewski	13,4	2,0	15,3%
11	Słupecki	40,3	7,3	18,1%
12	Szamotulski	22,4	7,8	34,9%
13	Średzki	17,9	2,4	13,4%
14	Turecki	44,8	10,7	23,9%
15	Wągrowiecki	22,4	3,7	16,6%
16	Wolsztyński	22,4	3,0	13,6%
17	Wrzesiński	26,9	6,0	22,3%
18	Złotowski	26,9	3,7	13,8%
Województwo		649,4	117,0	18,0%

PODSUMOWANIE

Jak wykazała analiza realizacji wojewódzkich programów aktywizacji zawodowej, w województwie wielkopolskim, mimo wysokiego odsetka osób długotrwale bezrobotnych, który wynosi aż 62,9% ogółu bezrobotnych, pojawiały się trudności z rekrutacją uczestników do ww. programów. Jak wynika z informacji przekazywanych przez powiatowe urzędy pracy, część długotrwale bezrobotnych nie wykazywała chęci do podjęcia jakiejkolwiek pracy.

Mając na względzie powyższe problemy związane z aktywizacją osób długotrwale bezrobotnych, należy położyć szczególny nacisk na bardziej rygorystyczne kontrolowanie deklarowanej przez osoby rejestrujące się, gotowości do podjęcia zatrudnienia.

Mimo przedstawionych trudności, z powodzeniem udało się zrealizować założenia poszczególnych programów i zaktywizować osoby długotrwale bezrobotne z terenów wiejskich województwa wielkopolskiego.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego zabezpieczył na wdrożenie programów wojewódzkich w 2005 roku łącznie środki Funduszu Pracy w wysokości 8552,1 tys. złotych (w tym 649,4 tys. zł pozyskał z rezerwy Ministra Gospodarki i Pracy). Samorzady powiatowe wykorzystując przyznane im środki zaktywizowały łącznie 1526 osób bezrobotnych w ramach trzech programów wojewódzkich. Zatrudnienie po zakończeniu programów uzyskało 170 osób.

Niewykorzystana część środków Funduszu Pracy, w wysokości 516,2 tys. zł, decyzją Marszałka Województwa Wielkopolskiego oraz Ministra Pracy i Polityki Społecznej (w przypadku programu „Lepsza droga”), pozostała w budżetach samorządów powiatowych i przeznaczono ją na realizację lokalnych programów przeciwdziałania bezrobociu. Środki te pozwoliły utrzymać spadkowe tendencje poziomu bezrobocia w województwie wielkopolskim w ostatnich miesiącach roku.

Warto podkreślić, iż dwojakiego rodzaju korzyści wypływające z realizacji wojewódzkich programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych, tj. podjęcie pracy przez osoby wykluczone długookresowo z rynku pracy, a co za tym idzie, otrzymywanie stałego dochodu przez okres co najmniej 6 miesięcy oraz poprawa infrastruktury lokalnej, motywuje do kontynuacji programów w przyszłości. Wszyscy partnerzy wojewódzkich programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych wyrazili zadowolenie z ich przebiegu w 2005 roku oraz zadeklarowali chęć realizacji podobnych w 2006 roku.